

ביאור בדרך אפשר

הפַּעַם אוֹדָה²³), שְׁעָנִין הַהוֹדָאָה הוּא לְמַטָּה מֵעָנִין הַשָּׂכַל⁴³, ומשמעותו היא שהגם שהאדם איננו מבין את הדבר בשכלו, בכל זאת הוא מודה, ובעבודת האדם הכונה הודאה במציאות ה' גם כאשר כל הבנה והשגה בגדולת ה' וההודאה היא למטה מהשכל וְלַמַּטָּה גַּם מֵעָנִין הַמְדוּת⁴⁶, שְׁעִיקָרִן עֵיקַר הַמִּידוּת הוּא⁴⁷ בְּחִינַת חֲסֶד-גְּבוּרָה-תְּפָאֲרֶת⁴⁸, שהם ה'תנועות' העיקריות של הרגש שְׁהֵן לְמַעְלָה גַּם מִבְּחִינַת גִּצְח־הוֹד־יָסוּד⁴⁹, שהן מידות שקשורות יותר לעניין המעשה בפועל וְעַל-אַחַת-בְּפִמָּה-וּכְמָה⁵³ לְמַעְלָה מִבְּחִינַת הַמְלָכּוֹת⁵⁴, שכל עניינה הוא המשכת והעברת המידות כלפי חוץ וְהוּא עָנִין הַעֲלָאָה מְלֻמָּטָה לְמַעְלָה⁵⁷ ונמצא ש"ישראל" נעלה מ"הודאה" בהרבה כמעלת המידות על המלכות והם שונים באופן עבודתם שעבודת ישראל היא בדרך המשכה מלמעלה למטה, ועבודת יהודה היא בדרך העלאה מלמטה למעלה.

וְעַל-זֶה נֶאֱמַר כֹּאן בַּהַפְטָרָה וְנִקְבְּצוּ בְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו, שְׁצַרְיָךְ לֵהְיוֹת יַחְדָּו שִׁלּוּב וּחְבִירָה עַד לְאַחֲרֵית בֵּין יְצִיר־אֲנִפִּין וּמְלָכּוֹת, הַעֲלָאָה וְהַמְשָׁכָה, מ"ה וּב"ן. כאשר שם הוי' כתוב במילוי אותיות אלף, היינו יו"ד, ה"א, ו"א, ה"א הגימטריא של האותיות הללו היא מ"ה (45) ואילו כאשר שם הוי' נכתב במילוי אותיות ה"א, היינו יו"ד, ה"ה, ו"ו, ה"ה הגימטריא של האותיות הללו היא ב"ן (52), ומבואר בחסידות שעניינו של שם מ"ה הוא המשכה ועניינו של שם ב"ן הוא העלאה ואם יין יחוד ז"א ומלכות, המשכה והעלאה הוא גם יחוד של שם מ"ה ושם ב"ן (והמיוחד ב'יחוד' לגבי המשכה והשפעה רגילה הוא שברוך כלל ההשפעה והיירדה של האור האלוקי מדרגה לדרגה היא באופן כזה שהציגויות והסוף של דרגה אחת הופכת להיות הפנימיות והראש של הדרגה שתחתיה הבאה אחריה, ואילו כאשר ישנה השפעה מהפנימיות והתוך של דרגה אחת היישר אל הפנימיות והתוך של הדרגה הבאה ונוצרת ביניהם התאחדות, הדבר נקרא 'יחוד'.⁸³ ויתירה מְזָה, כאן מרוב ב'יחוד' עמוק ופנימי ביותר הנרמז בלשונו

בְּאוֹתָהּ אֵשָׁה, בְּאוֹתוֹ פָּרַק וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם, כלומר, התשובה היא בוודאי אמיתית רק כאשר האדם עומד בפני אותו ניסיון בדיוק שבעבר נכשל בו ובכל זאת הוא עומד בניסיון ומתגבר על יצרו כְּפִנ"ל שְׁעַל-יָדֶי הַתְּשׁוּבָה הֵנָּה זְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ כְּזִבְיוֹת כאשר הרגש והחידוש הוא על כך שהזדונות עצמם הופכים מחושך לאור ונעשים זכיות.

(ד) וְהֵנָּה בֵּינוֹ שְׁפָלְלוֹת עָנִין הַעֲבוּדָה הַמַּטְרָה הַכֻּלֵּית שֶׁל עֲבוּדַת ה' הוּא לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת בְּלִי-גְבוּל (אֲשֶׁר לֹא יָמַד וְלֹא יִסְפָּר) אור אלוקי שלמעלה ממדידה והגבלה בְּעָנִין הַגְּבוּל (מִסְפָּר)¹² כְּפִנ"ל, בתוך גודי הגבול הָרִי מוֹכֵן, שְׁעַל-דְּרָךְ-זֶה מַעֲיַן הַמִּשְׁכָּה שֶׁל גְּבוּל בְּתוֹךְ גְּבוּל צְרִיף לְהִיּוֹת גַּם אֶצֶל הָאָדָם הָעוֹבֵד. וְזֶהוּ מֵה שְׂכָתוֹב וְנִקְבְּצוּ בְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד גּוֹ'. וְהָעָנִין בְּזֵה, דְּהֵנָּה²² שְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת יְצִיר־אֲנִפִּין דְּאֶצִּילוֹת, שְׁעָנִינוּ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהִמְשָׁכָה מְלֻמָּטָה לְמַטָּה, וְיֵהוּדָה הוּא בְּחִינַת מְלָכּוֹת דְּאֶצִּילוֹת (שְׁלֹכֵן הַמְּלָכִים הֵם מְשַׁבֵּט יְהוּדָה), שְׁעָנִינוּ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה (מְלָשׁוֹן הַפֶּעַם אוֹדָה)²³, שְׁעָנִין הַהוֹדָאָה הוּא לְמַטָּה מֵעָנִין הַשָּׂכַל, וְלַמַּטָּה גַּם מֵעָנִין הַמְדוּת, שְׁעִיקָרִן הוּא בְּחִינַת חֲסֶד-גְּבוּרָה-תְּפָאֲרֶת, שְׁהֵן לְמַעְלָה גַּם מִבְּחִינַת גִּצְח־הוֹד־יָסוּד, וְעַל-אַחַת-בְּפִמָּה-וּכְמָה לְמַעְלָה מִבְּחִינַת הַמְלָכּוֹת, וְהוּא עָנִין הַעֲלָאָה מְלֻמָּטָה לְמַעְלָה. וְעַל-זֶה נֶאֱמַר וְנִקְבְּצוּ בְנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו, וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד גּוֹ', שְׁעָנִינוּ בְּעָנִין הַמִּשְׁכָּה לְמַעְלָה מִבְּחִינַת הַמְלָכּוֹת (וְזֶה הַקְּשֶׁר שֶׁל הַפְּסוּקִים הַבְּאִים בּוֹה אַחֵר זֶה), כִּי שְׁהוֹלֵךְ וּמְבֹאֵר הָעָנִין בְּזֵה, דְּהֵנָּה²² שְׂרָאֵל הַבְּחִינָה הַנִּרְמֵזת בַּפְּסוּקִים זֶה בַּמְלָכּוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת יְצִיר־אֲנִפִּין דְּאֶצִּילוֹת, הַמִּידוּת (חֶסֶד, גְּבוּרָה וכו') כִּי שְׁהֵן בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֶצִּילוֹת הַנְּקָרוּת "זְעִיר אֲנִפִּין" (פָּנִים זְעִירוֹת) כִּי בִיחַס לְמוֹחִין שְׁלַמְעֵלָה מִהַמִּידוּת (וְכֵן בְּהַשוּוָה לְמִידוּת כִּי שְׁהֵן לְמַעְלָה מֵאֶצִּילוֹת וּנְקָרוּת "אֲרִיךְ אֲנִפִּין") יֵשׁ בְּהֵן אור מועט, "זְעִיר", שְׁעָנִינוּ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהִמְשָׁכָה מְלֻמָּטָה לְמַטָּה, כִּמְבֹאֵר בַּחֲסִידוֹת שֶׁהַתְּקִירוֹת הַאָּדָם לְאֻלוֹקוֹת יְכוּלָה לְהִיּוֹת בַּשָּׁמַיִם צָרוּת: הַמִּשְׁכָּה אֻלוֹקוֹת מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה וְהַעֲלָאָה שֶׁל הָאָדָם מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, וּבַעֲנִינוּ בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא כְּנֶגֶד הַמִּידוּת הַעֲלִיוֹת ("זְעִיר אֲנִפִּין") דְּאֶצִּילוֹת הִיא הַמִּשְׁכָּה, כִּשֶׁם שֶׁבְּאֻלוֹקוֹת הַמִּשְׁכָּה מְלַמְעֵלָה לְמַעְלָה הִיא עַל-יְדֵי מִידַת חֶסֶד וְשֹׂאֵר הַמִּידוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְיֵהוּדָה הוּא בְּחִינַת מְלָכּוֹת דְּאֶצִּילוֹת (שְׁלֹכֵן הַמְּלָכִים הֵם מְשַׁבֵּט יְהוּדָה), שְׁעָנִינוּ בְּעֲבוּדָה הוּא הַהוֹדָאָה (כְּכֹתוֹב בְּתוֹרַה שֶׁהֵם יְהוּדָה הוּא מְלָשׁוֹן

(22) ראה לקו"ת שם ו, ג, ז, ד. אוה"ת שם. 23) ויצא כט, לה.